

№ 283.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sr. św. Daryusza M.
Czw. św. Teofila M.
Piąt. św. Tomasza Ap.
Sob. św. Herona M.
Niedz. św. Wiktorii P.
Pon. Wigilia św. Irmily.
Wt. Narodz. Chr. P.

Wschód słońca: godz. 8 m. 09
Zachód słońca: godz. 3 m. 44
Dług dnia: godz. 7 m. 35

Cena prenumeraty:
W ŁODZI:

Rocznie rb. 8 k. —
Półrocznie „ 4 „ —
Kwartalnie „ 2 „ —
Miesięczn. „ — 68
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 10 kop. —
Półrocznie „ 5 „ —
Kwartalnie „ 2 „ 50
Miesięczn. „ — 85

Redakcja

w Łodzi,
ul. Przejazd M. 3.
Nr. telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany.

Środa, dnia 19 grudnia 1906 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza M. 23; w Pabianicach u p. Teodora Minke;
w Zgierzu, w aptece p. Patka; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłano“ na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 1 1/2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 kop.). Reklamy i Nekrologi po 15 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 36 rb. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 4 — 5-aj po południu.

Teatr Wielki. We czwartek 20 b. m. odbędzie się na rzecz

Łódzkiego Żydowskiego Towarzystwa Dobroczynności

przedstawienie teatralne, na które złoży się komedia A. Ostrowskiego p. t.

„Intrratna posada”

1778—1

Blizsze szczegóły w afiszach.

SALA KONCERTOWA, Dzielna 18.

Środa, 26 grudnia 1906 r.

WIELKI KONCERT

Adama Didura

ze współudziałem:

pani Wąsowskiej-Badowskiej (fortepian), panny Wroczkowskiej (śpiew)
i pana Ludwika Urszteleina (fortepian).

Bilety są do nabycia w składzie fortepianów K. M. Szredera, Piotrkowska 81.

1781—3

Wystawa gwiazdkowa

Sklep kwiatów świeżych

E. Gundelacha

Piotrkowska 47.

Środa i Czwartek: Niebiańska.

Piątek i Sobota: Nowa.

Niedziela i Poniedziałek: Okolicznościowa.

26. Środa: Polska gospoda.

1768—3

Ogłoszenie.

Numer gwiazdkowy „Rozwoju“ ilustrowany wyjdzie dnia 24-go grudnia o godzinie 10-iej rano.

Administracja.

PROJEKTY REFORM

w dziedzinie spraw robotniczych.

II.

Następnie projekt przewiduje zakładanie ubezpieczeniowych kas oszczędnościowych.

Kasy te mają na celu współdziałanie do gromadzenia przez robotników oszczędności, gwozi zabezpieczenia ich w razie porzucenia pracy lub obowiązku. Środki kas tworzą się z wkładów uczestników i z dopłat właścicieli zakładów przemysłowo-fabrycznych. Kasy oszczędnościowe ubez-

pieczeniowe mogą być zakładane na skutek starań robotników na zasadach dobrowolnego w nich udziału robotników lub z warunkiem obowiązkowego udziału w nich wszystkich robotników zakładu. Jeśli za otwarciem kasy głosować będzie mniej niż 3/4 ogólnej liczby robotników, to kasa zakłada się na zasadach dobrowolnego w niej udziału.

W razie, jeśli za otwarciem oszczędnościowej kasy ubezpieczeniowej z obowiązkowym udziałem w niej wszystkich robotników oświadczy się nie mniej 3/4 ogólnej liczby, to: a) założenie kasy jest obowiązkowe; b) udział w tej kasie staje się obowiązującym, zarówno jak i wszystkich znajdujących się w danej chwili w zakładzie robotników, tak i nowowstępujących i c) właściciel zakładu obowiązany jest uczestniczyć w kasie swoimi wkładami, które nie mogą być mniejsze 25% obowiązkowych wkładów wszystkich członków kasy.

W razie założenia kasy z obowiązkowym udziałem w niej wszystkich robotników, potrącania na rzecz tej kasy z wynagrodzenia nie mogą być mniejsze 2% i większe 4% płacy zarobkowej.

Fundusze kasy tworzą się: a) z funduszu oszczędnościowego, b) zapomogowego i c) zapasowego. Na kapitał oszczędnościowy wpływają wszystkie wkłady członków oraz procenty; na fundusz zapomogowy — wszystkie dopłaty właściciela zakładu oraz procenty; na kapitał zapasowy wpływają: a) te części zapomogowego funduszu, które na zasadzie ustawy kasy pozostały nie wypłacone uczestnikom, jacy porzucili pracę i służbę, b) procenty od tych sum.

Figurująca na rachunku uczestnika suma funduszu oszczędnościowego stanowi jego własność i wydaje się uczestnikowi całkowicie przy ostatecznym wystąpieniu z zakładu. Z figurującej na koncie uczestnika sumy funduszu zapomogowego wydaje mu się przy wystąpieniu z zakładu: a) je-

żeli przebył w zakładzie i był uczestnikiem kasy nie mniej 3-ech lat — 30%, b) za każdy rok po nad 3 lata — jeszcze 10%.

W razie śmierci uczestnika kasy przypadające mu sumy oszczędnościowego i zapomogowego funduszu wydają się prawym jego spadkobiercom.

Sumy kapitału zapasowego użyte zostają: a) na pokrycie mogących okazać się niedoborów kasy i b) na wydawanie jednorazowych wsparć członkom rodzin zmarłych robotników. Uczestnicy kasy mają prawo do otrzymania pożyczki w rozmiarze nie przewyższającym 50% sumy, figurującej na ich osobistym koncie funduszu oszczędnościowego. Wydawanie sum, przynależnych uczestnikowi kasy, występującemu z zakładu, dokonywa się nie później, niż po upływie dwóch tygodni po otrzymaniu przez niego ostatecznego obrachunku z zakładu.

Prawa uczestników kas na otrzymanie przypadających sum nie mogą być zastawione, cedowane i nie podlegają aresztowi.

W razie likwidacji kasy oszczędnościowej ubezpieczeniowej, sumy funduszu oszczędnościowego wydają się uczestnikom kasy całkowicie; sumy funduszu zapomogowego wydają się uczestnikom kasy w tym rozmiarze, na jaki każdy z nich pozyskał prawo; wszelkie pozostałe sumy przelewają się do ogólnego kapitału ubezpieczeniowego.

Z kolei projekt proponuje środki, dotyczące zachęcenia do budowy tanich i zdrowych mieszkań dla niezamożnej ludności.

W tym celu tworzą się specjalne komitety — z rozporządzenia rządu, oraz na skutek starań zebrań ziemskich, miejskich, oraz miejscowych handlowo-przemysłowych organizacji, na zasadzie specjalnego postanowienia ministra handlu i przemysłu, wydawanego po porozumieniu się z ministrami spraw wewnętrznych i skarbu.

W skład miejscowych komitetów mieszkaniowych wchodzi wybrani ze strony ziemstw, miast, pracodawców, instytucji ubezpieczających robotników, towarzystw kredytowych i budowlanych i stowarzyszeń, przedstawiciele instytucji rządowych, podległych ministeryum i osoby, udział których może być w komitecie pożytecznym.

Komitety miejscowe mają za zadanie określenie warunków, na jakich można wybudować lub zdrowe mieszkania, oraz nadzór nad wykonaniem warunków. Główny komitet ma za zadanie wypracowanie zasadniczych warunków, na jakich pozyskać można ulgi, wyszukanie źródeł, z których mogłyby być wydawane pożyczki na warunkach ulgowych w celu budowy zdrowych i tanich mieszkań, i t. d.

Celem zachęty do budowy tanich i zdrowych mieszkań, mogą być zaproponowane budującym różne ulgi, między innymi: uwolnienie całkowite lub częściowe od różnych podatków, cel i t. p., jakie wpływają na rzecz ziemstw i miast (wyznaczanie tych ulg zależy od zebrań ziemskich i miejskich) uwolnienie całkowicie lub częściowo

od podatku od majątków nieruchomości, podatku od kapitałów i t. p.; wydawanie pożyczek na umiarkowany procent i na dogodnych warunkach rozplaty.

W dalszym ciągu projekt mówi o inspekcji przemysłowej, której zadaniem nadzór nad przestrzeganiem postanowień o czasie roboczym i obowiązujących postanowień, dotyczących środków, jakie winny być zachowane dla ochrony życia, zdrowia i moralności robotników podczas pracy, oraz gdy znajdują się w budynkach mieszkalnych zakładowych; nadzór nad prawem wykonaniem przepisów dotyczących wewnętrznego porządku, tabel, taryf i t. p. dokumentów, określających warunki umów najmowania robotników, oraz nadzór nad wypełnianiem przez właścicieli zakładów przemysłowych warunków najmu; załatwienie spraw sądowych i t. p.

Prócz powyższych spraw projekt uwzględnia jeszcze urzędy okręgowe przemysłowe, których zadaniem opracowywanie projektów dotyczących obowiązujących postanowień, jakie znaleźć mogą zastosowanie do warunków miejscowych, środków, jakie stosowane być winny dla ochrony życia, zdrowia i moralności robotników i t. d.

Wreszcie projekt przewiduje utworzenie sądów przemysłowych, w celu rozstrzygania sporów, wynikających z umów najmu do pracy, stosunków pomiędzy właścicielami, robotnikami i sługami w zakładach przemysłowych, jak również przedsiębiorstwach handlowych i transportowych.

Sądy przemysłowe tworzą się, jeśli nie spotyka się specjalnych przeszkód, w miarę wyjaśnienia rzeczywistej potrzeby ich, na skutek starań miejskich dum, zebrań ziemskich i organizacji handlowo-przemysłowych.

Każdy sąd przemysłowy tworzy się na zasadzie specjalnego postanowienia ministra handlu i przemysłu, wydawanego po porozumieniu się z ministrami sprawiedliwości i innymi. Postanowienie to powinno zawierać w sobie szczegółowy nakaz sądu. Zmiana nakazu sądu dokonywa się w tymże porządku jak i samo założenie sądu.

Wobec różnorodnych gałęzi przemysłu i handlu, podwładnych sądowi przemysłowemu, może on mieć kilkanaście oddziałów, kompetencje których, stosownie do rodzaju spraw, powinny być oznaczone nakazem sądu.

Kompetencji sądów przemysłowych podlegają spory: 1) o początek, przedłużanie lub przerwaniu umów najmu do roboty, 2) o spełnieniu przez strony zobowiązań, wypływających z umów, 3) o wręczeniu treści różnych zaświadczeń, dowodów, ksiąg obrachunkowych, rachunków itp., 4) o wynagrodzeniu za straty, wypływające skut-

kiem niewypełniania zobowiązań według umów i w tem za straty wynikające z zapłaty nie we właściwym terminie zapracowanych pieniędzy, lub skutkiem nieprawidłowych potrąceń i t. p., 5) spory, wynikające pomiędzy robotnikami jednego i tegoż pracodawcy według umów o przyjęciu roboty. Sprawy, podlegające sądowi przemysłowemu, wykluczają się z kompetencji sądów ogólnych.

Do właścicieli, podwładnych sądowi przemysłowemu, mogą zaliczać się właściciele zakładów, którzy cały rok lub w ciągu określonego periodu w roku mają najmniej jednego najemnego robotnika.

Do robotników i pracujących, podwładnych sądowi przemysłowemu, mogą zaliczać się wszystkie osoby najęte do wykonywania robót w zakładzie, przedsiębiorstwie, jak również najemni technicy, zawiadujący robotami i subiekci handlowi, których roczna pensja nie przewyższa 2000 rb.

Do kompetencji sądów przemysłowych mogą należeć także spory, dotyczące kwestyj między właścicielami i takimi robotnikami, którzy najęci do wyrobu materiałów, pracują u siebie w domu (przemysł rozdawczy). Sąd przemysłowy składa się z prezesa i najmniej 4-ch członków.

Wydatki związane z utworzeniem i utrzymaniem sądu przemysłowego, o ile nie są pokrywane wpływami, pokrywają się z sum miejskich i ziemstw oraz organizacji handlowo-przemysłowych tych miejscowości, gdzie istnieją takie sądy.

Jeszcze projekty nowego rozbioru.

Urzędowy organ p. Stołypina, „Rossija“, powraca do projektu nowego rozbioru Polski, podniesionego ponownie w ostatnich czasach przez duchowieństwo prawosławne. Opisawszy w sposób wielce stronny dzieje naszego Podlasia i ziemi chełmskiej, „Rossija“ także dalej zamieszcza uwagi:

„Głównym argumentem przeciwko wyłączeniu z Królestwa wschodnich powiatów dwóch gubernii było zawsze przekonanie, że samo przez się wyłączenie Rusi Chełmskiej w osobną gubernię bynajmniej jeszcze nie zabezpiecza kraju przed polonizacją.

Ala niebezpieczeństwo spolszczenia tego kraju pomimo wszystko pozostało i być może w niedalekiej przyszłości jeszcze się zwiększy. Wośność sumienia wywarła dążenie do rozszerzenia katolicyzmu, a zaprowadzenie w guberniach nadwiślańskich samorządu ziemskiego i miejskiego wytwor-

rzy zwiększenie wpływu polskiego. Trudno mieć nadzieję, aby wszystko to przeszło bez śladu nad wciąż jeszcze dotychczas rosyjskim układem życia w Chełmskiem.

Widocznie jedyne wyjście polega na tem, aby nie wytwarzając osobnej gubernii chełmskiej, rozdzielić Rusz chełmską między guberniami grodzieńską i wołyńską. Do tego poglądu, o ile możemy przypuszczać, przychylają się zarówno działacze miejscowi, jak i rząd wyższy.

Uchwalenie takiej decyzji napotka na swej drodze cały szereg trudności technicznych, ale nie są one tego rodzaju, aby mogły wstrzymać przebieg sprawy, gdyby w zasadzie powzięcie odpowiedzialnej uchwały uznano za właściwe.

My ze swej strony jesteśmy stanowczo przekonani, że jedynie taka decyzja mogłaby osiągnąć cel. Jeśli bowiem, z jednej strony, nie można uznać za właściwe, aby Rusz Chełmska miała być przeszkodą w sprawie zrównania gubernii nadwiślańskich z pozostałymi miejscowościami Cesarstwa, to z drugiej strony byłoby rzeczą nie do wybaczenia, gdybyśmy świadomie pozostawiali rdzennie rosyjską prowincję i rdzennie rosyjską ludność pod groźbą oczywistego niebezpieczeństwa zadławienia ich przez żywioł polski.

„Goniec Wieczorny“, przytoczywszy powyższą cytate, od siebie dodaje następujące uwagi:

„W odpowiedzi na dowodzenia powyższe niech nam wolno będzie zapytać organ ministerialny, czy istotnie zyska co państwo na włączeniu nowego, bardzo ostrego czynnika fermentu do stosunków polsko-rosyjskich? Obiecacie jakiegokolwiek kawaleczka Królestwa całe społeczeństwo polskie odczułoby, jako nową wielką krzywdę. Jednocześnie zaś rząd zaostriżyłby przez to «kwestję polską» w grodzieńskim i na Wołyniu, gdyż przyłączenie do tych gubernii co najmniej paruset, jeśli nie kilkuset tysięcy katolików polaków musiałoby gruntownie oddziaływać na dalsze konjunktury polityki polskiej w prowincjach zabranych».

Wielki wiec w Poznaniu.

Stosownie do zapowiedzi, odbył się wczoraj w Poznaniu na ogromną skalę urządzony wiec polski w sprawie zanieśienia protestu przeciw gwałtom, dokonywanym na dzieciach przez rząd pruski. Wybrano dla odbycia wiecu największą w Poznaniu salę Lamberta, ale i ona nie zdołała pomieścić nawet części tych, którzy przybyli. Nie brakło przedstawicieli żadnego stanu i to właśnie sprawiło, że wiec był nie tylko olbrzymi ale imponujący.

18)

Conan Doyle.

KRWAWYM SZLAKIEM.

(Ciąg dalszy, patrz nr. 282.)

— Obrączka, człowieku, obrączka! Po nią wrócił. Jeśli nie znajdziemy innego sposobu schwytania go, możemy zawsze zużytkować obrączkę, jako przynętę. Ale ja go złapię, doktorze; założę się, że go będę miał. A mam to wszystko do zawdzięczenia panu. Gdyby nie pan, nie byłbym poszedł i straciłbym jedną z najciekawszych spraw. Krwawy szlak zbrodni wije się i ginie wśród bezbarwnego pasma życia ludzkiego, a naszym obowiązkiem szlak ten odnaleźć, odstąpić go i uwiadozić od początku do końca. Teraz na śniadanie, a potem na koncert Nerudy. Jak ona świetnie atakuje nuty, z jaką wprawą włada smyczkami. Jak się nazywa ta drobnostka Chopina, którą gra tak znakomicie: Tra-la-la-lira-lira-li...

Rozparty w dorożce ten pies gończy, amator, mucił, jak skowronek, gdy ja zastanawiałem się nad wielostronnością umysłu ludzkiego.

V. Ogłoszenie sprowadza gościa.

Wzruszenia, doznane w ciągu ranka, były zbyt silne dla mego, wątłego jeszcze, zdrowia; byłem tedy po południu wyczerpany do ostatka. Po wyjściu Holmesa na koncert, położyłem się na sofie i usiłowałem usnąć. Próżny wysilek! Miałem umysł zanadto podniecony tem, co zaszło i w mózgu moim wirowały najdziwniejsze urojenia i podejrzenia.

Hekroć zamknąłem oczy, widziałem tego trupa z twarzą goryla i powykrecanymi członkami. Wrażenie, jakie to oblicze wywarło na mnie, było takie straszne, że zaczynałem czuć wdzięczność dla tego, który je uśmiercił. Jeżeli bowiem kiedykolwiek rysy ludzkie nosiły piętno najgorszego występku, to z pewnością żadne nie były silniej tem piętnem nacechowane, niż rysy Enocha J. Drebbiera z Clevelandu. Niemniej musiałem uznać, że sprawiedliwości powinno stać się zadość i że nikczemność zamordowanej ofiary nie może być okolicznością łagodzącą w oczach prawa.

Im bardziej się zastanawiałem, tem nieprawdopodobniejszą wydawała mi się hipoteza mego towarzysza, utrzymującego, że ów człowiek został otruty. Przypomniałem sobie, że Holmes wachał jego usta i nie wątpiłem, iż odnalazł jakąś wskazówkę, która mu tę myśl podała. Jeśli wszakże nie trucizna, to cóż innego spowodowało śmierć tego człowieka, skoro nie było ani rany, ani oznak uduszenia? A z drugiej strony, czyżby krew polała się strumieniem po podłogę?

Nie było śladów walki, nie miała też ofiara broni, którą mogłaby zranić napastnika. Czułem, że dopóki wszystkie te pytania nie zostaną należycie wyjaśnione, ani Holmes, ani ja, nie będziemy mogli spać spokojnie. Równowaga i pewność siebie mego towarzysza były mi dowodem, że wytworzył sobie już teorię, tłumaczącą te wszystkie fakty; lecz jaka była ta teoria, nie mogłem domyśleć się nawet.

Holmes wrócił późno, tak późno, iż oczywiście nie był cały czas spędził na koncercie. Siedziałem już przy obiedzie, gdy się ukazał.

— Koncert był wspaniały — rzekł, zajmując zwykłe miejsce. — Pamiętasz pan, co mówi Darwin o muzyce? Utrzymuje, że ludzie umieli ją tworzyć i oceniać na długo, zanim nauczyli się mó-

wić. Może dlatego muzyka przejmie nas tak do głębi. Nosimy w duszy niejasne wspomnienia tej epoki, tonącej w mgłę wieków, kiedy świat był jeszcze w mgłę dzieciństwa.

— Pojęcie nieco za szerokie — zauważyłem.

— Pojęcie powinny być zawsze równie szerokie, jak przyroda, jeśli mają być jej wyrazem — odparł. — Ale, co się panu stało? Jesteś pan bez humoru. Czyżby ta sprawa z Brixton Road rozdrażniła pana do tego stopnia?

— Jeśli mam powiedzieć prawdę, tak jest — odrzekłem. Powinienbym być bardziej zahartowany po swoich doświadczeniach afgańskich. Patrzyłem na kolegów, poświartowanych w kawałki pod Maiwandem i nie traciłem zimnej krwi.

— Rozumiem pana. Wypadek obecny otoczony jest tajemnicą i to pobudza wyobraźnię; tam, gdzie nie pracuje wyobraźnia, niema i zgrozy. Czytałeś pan dzienniki wieczorne?

— Nie.

— Opisują dosyć dokładnie całą sprawę, nie wspominają tylko o tem, że gdy trup został poruszony z miejsca, spadła na ziemię kobieta obrączka ślubna. Ale to i lepiej.

— Dlaczego?

— Spójrz pan na to ogłoszenie — odparł. — Rozesłałem je do wszystkich dzienników rano, jakżeśmy tylko powrócili.

Podał mi dziennik, a ja spojrzałem na miejsce wskazane. Pierwsze ogłoszenie w kolumnie «rzeczy znalezionych» brzmiało: „Na Brixton Road, dzisiaj rano, znaleziona została obrączka ślubna, na drodze pomiędzy gospodą pod «Białym sercem» a Holland Grove. Zgłosić się po odbiór do d-ra Watsona 221b., ulica Baker, pomiędzy ósmą a dziewiątą dzisiaj wieczorem.”

(d. c. n.)

Kiedy po wejściu na salę 3,000 osób zaprzestano dalszego wpuszczania wiecowników, punktualnie o godzinie 12-iej wszedł na mównicę redaktor dr. Roman Szymański, ażeby powitać zebranych. Dr. Szymański zaproponował na marszałka szambelana d-ra Romana Komierowskiego, na wicemarszałków hr. Adama Żółtowskiego i mecenasa Adama Wolińskiego, marszałek zaś powołał na asesora po jednym przedstawicielu obywatelstwa ziemskiego i miejskiego, kleru, stanu włościańskiego, dzierżawcę, rzadcę i rzemieślnika. W sali znajdowało się także 10 posłów polskich.

Jako pierwszy mówca wystąpił mec. Woliński, który uczcił pamięć zmarłego Arcybiskupa Stabilewskiego, oświetlił całą działalność tego męża i wykazał wszystkie sposoby, jakimi toczył walkę o dobro Kościoła i narodu. Silne przemówienie swoje zakończył mec. Woliński wezwaniem zebranych do przysięgi uroczystej, że „spadka po Arcybiskupie strzedz będą, jak oka w głowie i przekażą go niepokornym i nieskalanym z pokolenia na pokolenie”. Po tem wezwaniu z tysięcy piersi wybuchnął okrzyk: „Tak nam Panie Boże dopomóż!”

Z kolei przemawiali: ks. prałat Stychel o szkole pruskiej wogóle, mec. Mieczkowski o stanowisku prawnym polaków, żądających wykładu religii w języku polskim, poseł hr. Maciej Mielżyński i ks. Laubitz. Ten ostatni wywołał zapal wiecowników, gdy rzekł z mocą, że jako kapłan, w imieniu całego kleru może oświadczyć uroczystość, iż duchowieństwo polskie zawsze pójdzie ręką w rękę z ludem polskim.

Ani jeden dysonans nie zakłócił harmonii, a zgoda, panująca wśród zgromadzenia, zadokumentowała się przyjęciem dwóch uchwał, z których pierwsza, na podstawie zdrowych zasad pedagogicznych, wykazuje konieczność przywrócenia nauki religii w języku polskim, druga stwierdza, że walka prowadzona jest legalnie i opiera się jedynie na własnym harcie i własnej sile woli i ducha.

Szerokie i z wielką powagą prowadzone debaty wywołał projekt wysłania petycji do Papieża Piusa X. W zasadzie wysłanie petycji nie miało przeciwników, chodziło tylko o sposób jej zredagowania.

Po uchwaleniu tej petycji marszałek zamknął wiec.

TEATR.

„Odsiecz Wiednia,” obraz dramatyczny w 5-ku aktach, Wincentego Repackiego.

Bardzo słusznie autor „Odsieczy Wiednia”, wystawionej po raz pierwszy w Łodzi w sobotę ubiegłą wieczorem na scenie teatru Victoria, nazwał utwór swój obrazem dramatycznym. Niema w nim bowiem tego, co stanowi istotę każdego dramatu historycznego, kolizji dramatycznej, wytworzonej się ze wzajemnego stosunku do siebie osób działających lub pod naciskiem siły wyższej, albo też ówczesnych stosunków politycznych, charakteryzujących epokę. Niema procesów psychologicznych rozgrywających się w duszy bohaterów; słowem, jest to jedynie ilustracja doniosłego w dziejach wypadku historycznego w szeregu żywych obrazów, objaśnianych akcją sceniczną dość zwięźle przeprowadzoną.

W pierwszej odsłonie autor „Odsieczy” wprowadza nas do ogrodu w Wilanowie, gdzie wysłanicy cesarza Leopolda i Ojca Świętego — hrabia Waldstein i nuncjusz Pallavicini błagają króla Jana III, by ratował Wiedeń i chrześcijaństwo przed nawałą pogańską. W obrazie drugim akcja roguje się w namiocie Wielkiego Wezyra Kara-Mustafy pod Wiedniem, gdzie doszły już pogłoski o nadejściu z wojskiem Jana III.

W obrazie trzecim autor prowadzi widza na Kahlenberg do obozu Jana III i przesuwa przed jego oczyma postacie wszystkich wodzów sprzymierzonych. W obrazie czwartym w namiocie wezyra zgromadzony jest cały jego harem w chwili, kiedy do namiotu dociera husaryja polska; wreszcie w obrazie piątym na polach bitwy następuje spotkanie cesarza Leopolda z królem Janem, przeprowadzone ze ścisłym zastosowaniem się do historii.

Na co tylko środki techniczne i siły naszej sceny pozwoliły, dyrekcyja naszego teatru pod

kierunkiem p. Czesława Janowskiego uczyniła wszystko, by „Odsiecz Wiednia” wystawiła w należytej szacie. Dekoracye przedstawiające Kahlenberg i widok obleżonego Wiednia nie pozostawiają nic do życzenia. Bogaty namiot wielkiego wezyra, barwne i ściśle stylowe kostiumy, rekwizyta, zbroje, dopełniały całości, podnosząc w wysokim stopniu zainteresowanie widzów, za co też należy się uznanie dyrekcyi i reżyseryi, która nie szczędząc trudów i pracy, wywiązała się chwalebnie z zadania, zarówno co do układu scen zbiorowych, całego ruchu akcyi, toczącej się sprawnie w wybornym zespole i bardzo dobrze opracowanej we wszystkich bez wyjątku rolach.

Pani Marya Bissen-Janowska w roli Kamieńczyk, niezwykle trudnej, znalazła wdzięczne pole do wykazania zalet swego niezaprzeczonego talentu. Szczerosć, gorący zapal polki patriotki, która zrezygnowała z osobistego szczęścia, tkliwość niewieścia, rezygnacya chrześcianki i entuzjazm patriotki, której Bóg pozwolił na chwilę przed śmiercią ujrzeć króla bohatera w aureoli świeżo zdobytej wiekopomnej chwały, znalazły swój wyraz w grze wysoce utalentowanej artystki.

Podnieść też należy wyborną grę p. Trzywdara w roli Miecznika Kowalskiego. Utalentowany artysta dał nam w tej roli typową postać rycerza chrześcijańskiego owych czasów, stawiającego na harc życie w trzydziestu bojach z pohanami, fanatycznego wielbiciela bohatera z pod Chocimia i Lwowa, ojca, co złożył w ofierze ojczyźnie i wierze prawie wszystkie swoje dzieci bez słowa szemrania. Scena w akcie czwartym, kiedy Miecznik w namiocie wielkiego wezyra znajduje zamordowaną córkę, uprowadzoną przed 10-tn laty w jasyr, do łez wzrusza słuchaczy.

Postać króla Jana III, o ile pozwalały mu na to warunki indywidualne, znalazła dobrego przedstawiciela w p. Zygmuncie Werowskim.

W odpowiednim tonie utrzymał rolę wielkiego wezyra p. Orliński. Wreszcie wyróżnili się panie: Winiewska, Szumlańska, Micińska i Orbitówna, oraz panowie: Janusz, Szarski i Gurynowicz. Reżyserował p. Marceł Trapszo.

St. Łapiński.

Kalendarzyk terminowy.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Mściągiewa. Jutro Bogumiły.

TEATR VICTORIA. Dziś „Slarczyta dziewczucha” Anzenrubera. Początek o godz. 8 wieczorem.

— Jutro na rzecz żyd. Tow. dobroczynności „Intratna posada,” Ostrowskiego. Początek o godzinie 8 wieczorem.

ZEBRANIA. Dziś w sali Manteuffla ogólne zebranie członków Tow. opieki nad zwierzętami, o godz. 8 wieczorem.

— Dziś w lokalu Millera (Mikołajewska) zebranie przedstawicieli cechów.

— Jutro zebranie tórków, Nawrot 38, o godz. 6 wieczorem.

KRONIKA.

Konferencye kanoniczne. W ciągu ostatnich paru dni odbywały się w Warszawie konferencye kanoniczne, na które przybyło czterech biskupów, oraz kilku wyższych przedstawicieli kleru. Konferencya, pod przewodnictwem J. E. ks. arcybiskupa, obradowała nad pewnymi wewnętrznymi reformami kościelnymi, a między innymi i nad zmianami w ustroju seminariów duchownych. Konferencye już ukończone i wczoraj ks. biskupi opuścili Warszawę, udając się do swoich stołeczek biskupich.

Spirytus denaturowany. Donosiliśmy przed kilku tygodniami o odczuwanym przez konsumentów zupełnym braku spirytusu denaturowanego.

Brak spirytusu denaturowanego w sklepach monopolowych wywołany został zupełnym wyczerpaniem się zapasów spirytusu skutkiem nieprzewidzianych znacznych zapotrzebowań.

Z powodu wyczerpania się zupełnego zapasów, skład monopolowy nie mógł zaopatrywać sklepy monopolowe.

Obecnie, jak się dowiadujemy, do składu monopolowego nadeszły już potrzebne zapasy spirytusu,

który będzie denaturowany i następnie rozesłany po wszystkich sklepach łódzkich i okolicach.

Zaznaczyć należy, iż sklepy monopolowe pojedynczym osobom sprzedawać będą spirytusu denaturowanego nie więcej, niż ćwierć wiadra, przy czem ceny nieznacznie zostaną podniesione. Spirytus ten dotychczas był 90°, obecnie będzie 88 i 92 próby.

Do nowego roku st. st. spirytus denaturowany będzie sprzedawany w sklepach bez specjalnych pozwoleń, t. j. na dotychczasowych warunkach. Po nowym roku, do 30 wiader sprzedaż odbywać się będzie bez specjalnych pozwoleń, jednakże na podstawie kuponów, wydawanych bez prób w biurze akcyzy (Skwerowa, róg Dzielnej).

O ile kto żądać będzie więcej nad 30 wiader, musi uprzednio uzyskać specjalne pozwolenie na mocy prosby, opłaconej stemplem.

Ze stowarzyszenia nauczycieli chrześcian m. Łodzi. Do składu nowoutworzonego zarządu weszli: prezes p. Antoni Tomaszewski, wiceprezes p. Lipski, sekretarz p. Kędziński, skarbnik i zarazem gospodarz lokalu p. Ferster, oraz pp.: Julia Berg, Czajkowski i Łabęcki.

Na posiedzeniach zarządu postanowiono wznowić działalność komitetu biura wyszukiwania pracy, oraz biblioteki i czytelnia.

Od dnia dzisiejszego rozpoczynają się dyżury członków tegoż komitetu, które odbywać się będą codziennie wieczorem od godz. 6 do 7, za wyjątkiem świąt Bożego Narodzenia (6 dni, od poniedziałku do soboty).

Zajęto się opracowaniem projektu ustawy Kasy pożyczkowo-oszczędnościowej przy stowarzyszeniu.

Zawiadamia się niniejszem pp. członków, że składki członkowskie przyjmuje skarbnik, p. Ferster, w poniedziałki po 1-ym każdego miesiąca od godz. 6 do 7 wieczorem w lokalu stowarzyszenia (Konstantynowska № 5).

Towarzystwo akcyjne I. K. Poznańskiego. Przed kilku dniami sekretarz dyrektora fabryki Towarzystwa akcyjnego I. K. Poznańskiego pan Taubwurm udał się do Berlina, w celu przedstawienia zarządowi Towarzystwa podania robotników, w którym wyluszczały warunki, na jakich gotowi natychmiast przystąpić do pracy. Podanie obejmowało między innymi, następujące punkty: 1) robotnicy obowiązują się punktualnie przychodzić do fabryki i pracować normalnie; 2) pracować w ten sposób, aby produkcya była prawidłowa, stosując się do wymagań fabrykacyi; 3) przestrzegać, aby nadal nie zdarzały się wypadki kradzieży w fabryce ujawnione tolerowanie kradzieży winno być surowo karane; 4) ogół robotników zgadza się na powrót inżyniera Stevensona; 5) robotnicy proszą zarząd, aby ze względu na pozbawienie od razu chleba 98 wydalonych towarzyszy, zgodził się na przyjęcie ich z powrotem do fabryki.

Otóż zarząd Towarzystwa w Berlinie podanie robotników odrzucił, oświadczając p. Taubwurmowi, iż postawione przez Związek przemysłowców warunki muszą być w całości, bez żadnych zmian przyjęte przez robotników.

W takim tylko razie fabryka może być na nowo otwarta w dniu 29 b. m.

Niezależnie od tego zarząd wręczył p. Taubwurmowi odezwę do brandmajstra stałego oddziału straży ogniowej ochotniczej Towarzystwa I. K. Poznańskiego — zawiadamiając, iż na zasadzie § 104 Ustawy przemysłowej, z powodu nie przystąpienia przez strażaków w ciągu dni 7-miu napowrót do pracy — umowa pomiędzy zarządem a strażakami zostaje zerwana z winy tych ostatnich.

Zarząd wymawiając personelowi straży fabrycznej, w liczbie 38 posady, uprasza o natychmiastowy zwrot uniformów, narzędzi ogólnych i t. p. utensylii, będących w posiadaniu straży.

Rewizya wozów. Dziś w nocy policya i wojsko dokonali rewizyi wozów na szosie zgierskiej. Przy rewizyi wozu naładowanego cukrem, znaleziono rewolwer 7-mio wyszczałowy; woźnica Wojciech Juzwiak nie miał świadectwa; broń mu odebrano. Na wozie woźnicy Jana Maleny znaleziono 5 funtów czcionek drukarskich i kasetkę drukarską. Czcionki skonfiskowano, gdyż Malena i nie umiał wyjaśnić kto mu je dał i dla kogo je wiezie.

O mąkę. Łódzcy dostawcy mąki z Cesarstwa uskarżają się, że zamówione transporty mąki przed

6 tygodniami do obecnej chwili nie nadeszły do Łodzi. Z tego powodu ceny maki krajowej stale idą w górę.

O nauczyciela. We wsi Antoniew Sikawa jest szkoła, do której należy 15 morg gruntów, a oprócz tego nauczyciel otrzymuje 23 rb. pensji miesięcznie. Szkoła powyższa jest nieczynną od 1-go sierpnia z powodu, że dyrektora naukowa nie zatwierdza do tej pory nauczyciela. Wskutek tej opieszałości, dzieci ze wsi Antoniew Sikawa i Budy Sikawa nie mogą korzystać z nauki.

Z kolei. Ministerium komunikacji rozesłało okólniki wszystkim kolejom, ażeby te przyspieszyły wysyłanie zboża i węgla. Szczególny nacisk ministerium kładzie na koleje Południowo-Zachodnie, kursko-sewastopolską, charkowo-nikolajewską, syzrańską-wiazynską, samarę-zlatousłowską, taszkiencką i syberyjskie, które według zdania ministerium zagrożone są zawiejami śnieżnymi, a przez to samo wstrzymaniem ruchu. Zaległości w wysyłaniu zboża i węgla przewyższają cyfrę 70,000 wagonów.

Pomimo tych okólników zarządy kolei położonych na północy Cesarstwa, codziennie zawiadamiają tutejsze koleje, że z powodu licznych nagromadzeń się wagonów na stacjach, drogi te nie odpowiadają za terminową dostawę towarów.

Nadawanie. Coraz więcej rozpowszechnia się zwyczaj wymiany etykietalnych wizyt noworocznych na dawanie datków w celu utrzymania dobroczynnych i pożytecznych instytucji. Komitet szkoły rzemiosł przy łódzkim chrz. Tow. dobr. pozbawiony dochodów z zabaw, których w dzisiejszej chwili urządzić niepodobna, zmuszony jest szukać innych źródeł dochodu i dlatego prosi u siebie o składanie ofiar zamiast powinszowań noworocznych, dla zasilenia funduszu wyżej wspomnianej instytucji, której celem jest wychowanie chłopów, pozbawionych środków do życia i opieki, na pożytecznych i uzdolnionych rzemieślników.

Ponieważ nazwiska ofiarodawców bywały zwykle rozprasane po różnych numerach pism, przeto uprosiliśmy redakcję, aby w dniu noworocznym wydały specjalne dodatki z wymienieniem alfabetycznym nazwisk ofiarodawców na rzecz Szkoły Rzemiosł, którzy tym sposobem uwalniają się od składania wizyt i rozsyłania powinszowań noworocznych.

Odczyty dla Stow. majstrów fabrycznych. Treść odczytów i demonstracji, które odbędą się dla członków Stowarzyszenia majstrów fabrycznych w piątek, dnia 21 grudnia 1906 roku, w laboratorium dr. Serkowskiego w Łodzi (ul. Piotrkowska nr. 120), o godz. 8 wieczorem, następująca:

Woda w Łodzi; chemiczne sposoby oczyszczania wód do picia; chlorowanie, bromowanie i budyzacja; żelazo w wodzie i sposoby odżelazniania wód; twardość wody i kwestya zwiększania jej do celów sanitarnych i przemysłowych, nowe sposoby badania wód.

Sprostowanie. Do zarządu Koła miłośników sceny przy Towarzystwie teatralnem wybrany został p. Piotr Melcer, a nie Meler, jak mylnie wydrukowano w sprawozdaniu z ogólnego zebrania Koła.

Ogólnemu osłabieniu w ciągu dnia wczorajszego uległo czterech mężczyzn. Wszystkim doraźnej pomocy udzielił lekarz Pogotowia.

Ślizgawica. Wczoraj przed południem na ulicy Nawrot nr. 38 Adam Stawiński, lat 75, bez zajęcia, mieszkający przy dzieciach, poślizgnął się, upadł i złamał prawą nogę. Po udzieleniu doraźnej pomocy przez lekarza Pogotowia, odwieziony został do szpitala św. Aleksandra.

Po południu na ul. Zielonej nr. 20 Katarzyna Wróblewska, lat 21, służąca, także wskutek ślizgawicy upadła i złamała lewą rękę w ramieniu. Po udzieleniu jej odpowiedniej pomocy przez lekarza Pogotowia, oddała się do domu.

Śmiertelne przejechanie. Przy zbiegu ulic Nowo-Cegielnianej i Panskiej wóz rozwożący towary, przejechał kobietę, lat około 40, z nazwiska i adresu nieznana, zgolił jej głowę, wskutek czego w stanie nieprzytomnym i beznadziejnym, bez możności sprawdzenia nazwiska i adresu, odwieziona została do szpitala św. Aleksandra.

Nagła śmierć. Na ul. Dzielnej nr. 40 w domu cerkiewnym Dymitr Karoczkina, handlarz uliczny, lat 38, nagle zmarł. Przyczyna, zdaje się, nadmierne użycie alkoholu. Śmierć stwierdził lekarz Pogotowia.

Napał. Dziś, o godz. 6 rano, na idącego do fabryki Józefa Kubiaka, lat 21, na ul. Łąkowej nr. 13 napadł jakiś człowiek i kijem zadał mu dwie rany w głowę. Rany opatrzyło Pogotowie.

Ogień. Wczoraj, o godz. 7 wieczorem przy ulicy Zawadzkiej nr. 16, w wykończalni Karola Szulca, wskutek pęknięcia klosza szklanego zapalił się towar na trzech warsztatach. Ogień ugasili robotnicy przed przybyciem i oddziału straży ogniowej ochotniczej i straży miejskiej. Straty wynoszą kilkadziesiąt rubli.

SZTUKA I PIŚMIENICTWO.

Teatr. Jutro w teatrze Wielkim na dochód żydowskiego Towarzystwa dobroczynności, gwałtownie potrzebującego zasilku, odegrana zostanie «Intrana posada», sensacyjna komedia A. Ostrowskiego.

W piątek, z powodu prób z wodewilu «Pędziwiatr» Z. Przybylskiego, widowisko zawieszono. W sobotę po raz czwarty «Odsiecz Wiednia», obraz dramatyczny Wincentego Rapackiego.

Zamach na policmajstra.

Dziś o godzinie 11-ej. minut 25 przed południem, gdy policmajster m. Łodzi r. st. Hilary Chrzanowski przejeżdżał w otoczeniu dragonów przez ulicę Mikołajewską, z zamiarem udania się do soboru prawosławnego przy ulicy Widzewskiej, przy zrównaniu się powozu z domem nr. 18 przy ulicy Mikołajewskiej róg Węglowej dano kilka strzałów rewolwerowych w kierunku powozu i równocześnie rzucono dwie bomby.

Nastąpił silny wybuch. Spowodowany eksplozją bomby huk słychać było w dalszych okolicach miasta.

Skutkiem wybuchu bomby, powóz, w którym jechał policmajster został silnie uszkodzony.

Policmajster został w okamgnieniu podrzucony siłą wybuchu do góry i upadł na bruk.

Spadli też siedzący na koźle woźnica Kondraty Szymczak oraz agent policyi śledczej Gliwa. Natychmiast po katastrofie stwierdzono, że policmajster został kontuzjowany w lewą nogę, oraz ogłuszony; w ostatniej chwili donoszą nam, że nastąpił wysięk krwi w uchu.

Agent policyjny Gliwa lekko ranny w nogę; dragon ciężko ranny; woźnica Szymczak również odniósł poważne rany; obu odwieziono do szpitali. Dragon zmarł w szpitalu.

Od bomby zabity został koń jednego z dragonów i ciężko ranny koń, będący w zaprzęgu. Konia tego następnie dobito.

Siła wybuchu bomby, jak twierdzą, była osłabiona skutkiem tego, że padła na śnieg. W każdym razie wstrząśnienie powietrza było silne. Dowodem tego powybijane szyby, nawet na górnych piętrach w domach nr. 13, 15, 17, 18 przy ul. Mikołajewskiej, w kantorze składu węgla p. H. Kupczyka na tejże ulicy i t. p.

W niektórych mieszkaniach na parterze powywracane zostały meble i pospadały naczynia kuchenne.

Skutkiem eksplozji bomby powstała ogromna panika wśród mieszkańców ul. Mikołajewskiej i sąsiednich. Mieszkańcy kładli się płackiem na podłogę. Sklepy natychmiast zamykano. Po kwadransie dopiero zapanował spokój i wszystko wróciło do równowagi.

Po wypadku stangret odprowadził powóz do remizy Baranowskiego przy ul. Mikołajewskiej nr. 6. Powóz jest uszkodzony; wewnątrz uszkodzeń niema prawie żadnych oprócz wypchnięcia części zasłony pod siedzeniem. Tylko część budy poszarpana; poniżej wyrwana cała deska, pod spodem w części powyrywane są deski aż do samego koźła; dyszel złamany. Nad oparciem tylnego

siedzenia wyrwana część wyszcielania; latarnie nie uszkodzone.

Jak stwierdzono ostatecznie, była rzucona nie jedna a dwie bomby, z których jedna nie eksplodowała.

Według wskazówek napastnicy mieli ukryć się na posesji Krótka nr. 11, gdzie została dokonana rewizja, aresztowano 2 obce osoby, znaleziono dwa rewolwery, jeden w ryszotku, drugi w ustępie. Oprócz tego znaleziono rewolwer na ulicy.

Po wypadku, gdy policmajster powrócił do domu, liczni przedstawiciele władz wojskowych, cywilnych i wiele osób składało życzenia p. policmajstrowi z powodu ocalenia od wypadku.

Z WARSZAWY.

* Aresztowania.

«Warsz. Dniownik» zamieszcza wiadomość następującą:

„W uzupełnieniu wiadomości o ujęciu w d. 15 b. m. przy ul. Przemysłowej grona osób z polskiej partii socjalno-demokratycznej, która urządziła konferencję z warszawskim komitetem robotniczym, wydziałem z tej partii, oraz z delegatami, przybyłymi z innych miast kraju, donoszą nam szczegóły następujące:

„Kiedy członkowie wydziału ochrony weszli do lokalu, gdzie urządzona była narada, uczestnicy jej zdążyli już część papierów spalić, a wiele podrzeć. Mimo to jednak udało się podarte strzępki zebrać w całość i poznać ich treść, przyczem otrzymano bardzo ważne wskazówki, dotyczące rewolucyjnej działalności partii i składu jej uczestników.

Wśród zaaresztowanych znalazły się kobiety i redaktor gazety „Robotnik“.

Uwięziony w niedzielę na zebraniu przy ulicy Przemysłowej znany autor, Gustaw Daniłowski, chory jest od dłuższego czasu. Obecnie w stanie zdrowia powiesciopisarza nastąpiło znaczne pogorszenie. W mieszkaniu jego przy ul. Kruczej dokonano w nocy na poniedziałek rewizji i skonfiskowano Daniłowskiemu jego rękopisy literackie oraz fotografie rodzinne. W liczbie uwięzionych znajdują się też członkowie komitetu zalegalizowanego uniwersytetu ludowego.

— Wczoraj zrana, w domu nr. 11 przy ulicy Wiejskiej, aresztowano p. Ludwika Braumana, znanego przemysłowca.

* Wynik poboru w Warszawie.

Ogółem wzięto do wojska w r. b. z Warszawy 820 popisowych, a w tej liczbie 459 chrześcijan i 361 żydów.

Niedobór wyniósł 364 ludzi, a w tej liczbie 49 chrześcijan i 315 żydów. (W r. z. brakowało 6 chrześcijan i 147 żydów).

Niedobór tegoroczny przewyższa wszystkie niedobory lat poprzednich. „Warsz. Dniow.“ tłumaczy go masową ucieczką za granicę młodzieży w wieku poborowym skutkiem należenia do organizacji rewolucyjnych.

* Z sądu wojennego.

Wczoraj warszawski sąd wojenny rozpoznawał, przy drzwiach zamkniętych, sprawę 16-letniego Wiktora Gorzeckiego, oskarżonego o to, że w lecie r. b., namawiał żołnierzy, pilnujących konsulat przy ul. Mazowieckiej nr. 9, do przejścia na stronę socjalistów.

Obronę za nim wnosili adwokat przys. Skokowski.

Sąd wojenny uznał Gorzeckiego winnym rozszerzania wśród wojska idei rewolucyjnej i skazał go na oddanie do kolonii wychowawczo-pracowych w Stodziecu.

Z KRÓLESTWA.

Ujęcie bandytów. Do „Warszawskiego dziennika“ piszą z Siedlec:

„Bandytyzm, który w ostatnich czasach przybrał tak groźne rozmiary w gubernii, ustanie teraz zapewne, gdyż wielu jego sprawców, w liczbie przeszło 60, wyłowiono w powiecie radzyńskim.

Według pogłosek, mają oni być oddani pod sąd polowy".

Napad na urząd gminny. W tych dniach, w Brwinowie pod Warszawą, do kancelarii urzędu gminnego weszło 7-iu nieznanych ludzi, ubranych po miejsku.

Jeden z nich przytknął rewolwer do skroni obecnego w kancelarii pisarza gminnego, towarzysze zaś jego potwierdzali szuflady i zabrali 50 blankietów pasportowych. Pieniędzy nie wzięli. — Pieniędzy nie potrzebujemy — powiedzieli, i po chwili znikli.

Jednocześnie w odległym o 200 kroków dworze starszy strażnik w towarzystwie licznego patrolu kozackiego prowadził śledztwo w sprawie kradzieży celnych. Na stacji kolejowej również znajdował się patrol.

Zarządzono pościg, ale nie ujęto nikogo.

Na dworcu kolejowym przez kilka godzin dokonywano rewizji podróżnych.

OFIARY.

Na kościół w Strykowie.

Pracownicy fabryki Adolfa Jaekel złożyli 5 rubli 45 kop., mianowicie: D. J. 10 k., K. M. 8 k., F. K. 8 k., T. I. 10 k., P. Z. 10 kop., S. A. 10 k., S. J. 4 k., P. W. 10 kop., M. W. 10 k., M. A. 10 kop., H. A. 10 k., N. J. 8 kop., L. M. 8 k., S. T. 8 kop., S. I. 7 k., S. S. 15 k., M. M. 10 k., F. A. 10 k., G. J. 10 k., J. W. 19 kop., S. M. 7 k., N. M. 10 k., E. S. 10 k., L. S. 10 k., L. P. 8 kop., K. A. 20 k., W. F. 3 k., M. F. 3 k., Z. A. 10 k., R. L. 10 k., S. W. 10 k., P. F. 5 k., S. B. 10 k., L. K. 7 kop., W. S. 3 k., B. F. 3 k., O. I. 3 kop., K. M. 5 k., G. M. 10 k., S. I. 6 k., S. W. 10 k., G. A. 10 k., B. A. 5 kop., B. I. 3 k., N. W. 15 k., K. I. 30 k., M. E. 9 k., R. F. 10 k., O. R. 15 k., S. I. 15 kop., P. I. 30 k., S. L. 30 kop., G. I. 5 k., T. M. 10 k.

Walenty Lisia 50 kop., robotnicy z fabryki Branron Hurewicz 4 rb. 15 kop., W. Krzymiński 1 rb., S. Chmielewski 50 k., W. Poselt 20 k., M. Napieraj 20 k., W. Jakobson 50 k., W. Hek 20 k., L. Gudziński 50 k., I. Zerkowski 15 k., W. Mikołajczyk 20 kop., P. Krzanowski 15 k., I. Jankowski 15 k., M. Smietanski 10 k., A. Furmański 10 k., S. Jagielski 50 kop., I. Tasarczyk 50 kop., S. Sieradzki 20 k., I. Kuzański 10 k., I. Mikulski 10 k., I. Kijek 10 k., I. Jagielski 20 k., C. Solecki 20 kop., A. Pawlak 20 k., F. Grochulski 1 rb., I. Winiczewski 20 k., I. Mikołajewski 25 k., M. Grobelny 15 k., I. Karasiak 10 k., S. Borowczyk 25 k., F. Stasiak 20 k., M. Majak 25 k., M. Kowalewski 25 k., W. Jaskiewicz 30 kop., Marlicki 20 k., Wolny 50 k., Włodarczyk 25 k., Jadczyk 15 k., M. Kelasa 30 k., Pienkowna 10 k., małżonkowie Mikołajczyk 50 k., Kaczarowski 50 kop., M. Włodarczyk 10 kop., Żółkowski 50 kop., Ruka 30 kop., Majchrzak 30 k., I. Jagielski 20 k., I. Jankowski 10 k., Cyrulski 20 k., M. Przybylak 30 k., I. Przybylak 20 k., Kowalewski 30 kop., Gonsiorowski 20 kop., I. Gudziński 50 kop., F. Goliński 10 k., M. Ridel 50 k., G. Kuźniak 50 k., Muszyński 20 k., F. Nowakowski 10 kop., Lipski 20 kop., T. Nowakowski 20 k., Janisiak 15 k., S. Piotrowski 40 k., M. Waliszewska 10 k., Wronska 10 kop., Wronska 10 k., Lindner 10 k.

Dla rodziny b. hanoldwca Breunda
(zemieszkałego przy ulicy Długiej Nr. 61, m. 7).
E. I. Opie 2 rb.

Na kościół w Dobrej, obrabowany przez kozłowitów.
Walenty Lisia 50 kop.
Pasternakiewicz 14 kop.

Dla biednych na gwiazdkę.
Anna Makowska 1 rb.

Na budowę kościoła św. Stanisława Kostki.
A. O., dziękując p. W. W. za cofnięcie skargi, 5 rb.

Telegramy

Petersburskiej Agencji Telegraficznej.

Petersburg, 18 grudnia. Rada ministrów postanowiła.

1) Przyjąć wniosek ministra spraw wewnętrznych o wprowadzenie w życie przepisów o przetrwaniu na czas pewien przyjmowania pakietów pieniężnych, otwartych i wartościowych i powiększenie przekazów pieniężnych osób prywatnych do 5,000 rubli.

2) Obecny porządek, ochrony przewożonych w pociągach pocztowych posyłek pieniężnych przy pomocy żandarmów i żołnierzy utrzymać.

3) Wydatki, spowodowane przez delegowanie żołnierzy, pokryć w r. b. z rachunku spodziewanych w budżecie ministerium komunikacji podwyżek, a w razie tychże niedostateczności zapisać na ogólne oszczędności budżetu państwowego z warunkiem, aby na rok przyszły kredyt potrzebny wyjednał minister komunikacji w porządku ustanowionym.

Petersburg, 18 grudnia. Bank włościański od d. 10 b. m. do d. 13 b. m. pozwolił na zawarcie 187 tranzakcji i na udzielenie pożyczek w sumie 3,731,435 rb. na kupno 30775 dzies. Cena sprzedaży 4,234,409 rb. Ziemię tę nabywa 5,909 gospodarzy.

Ogólna komisja banków szlacheckiego i włościańskiego od d. 10 b. m. do d. 13 b. m. pozwoliła na kupno na rachunek Banku włościańskiego 26 majątków o obszarze 44973 dziesięcin. Sprzedawcy żądali 6,413,200 rb., Bank daje 4,858,600 rubli.

Petersburg, 18 grudnia. Dziś departament kasacyjny senatu rządzącego rozważał w pierwszej instancji sprawę b. członka rady ministerium skarby, Kasperowa, oskarżonego o deficyt w czasie pełnienia służby, aczkolwiek obecnie już pokrzyty. Kasperow bronił się sam, uznając siebie za winnego, lecz oświadczył, że żaden cień nie powinien paść na ministerium. Utracił on swoje miejsce, a rodzina jego podstawę bytu, skarb zaś wygrał niejeden milion. Organizacja tymczasowego zarządu rządowego zakupu zboża w znaczeniu kontroli, zdaniem jego, jest najlepsza. Rezolucją senatu Kasperow skazany został na usunięcie ze służby i karę 1,000 rubli, z zamianą półrocznego więzienia na areszt sześciomiesięczny.

Petersburg, 18 grudnia. Dubasow mianowany admirałem z pozostawieniem w godności generał-adjutanta.

Prezes rady ministrów, szambelan Stolypin, mianowany ochmistrem i otrzymał order św. Anny I-ej klasy.

Minister Dworu, Frederiks, przy reskrypcie, otrzymał order św. Włodzimierza I-ej klasy.

Petersburg, 18 grudnia. Naczelnikiem sztabu wileńskiego okręgu wojennego mianowano dowódcę 27-ej dywizji piechoty, generała Siwersa.

Petersburg, 18 grudnia. W sprawie Niebogata obrońca Kwasznin-Samirin dowodził, że Niebogata zrobił wszystko, co rozkazał Rożestwinski i starał się dopłynąć do Władywostoku, nie wiedząc, że Rożestwinski jest raniony, Felkerzami zabity, a flota zniszczona. Obrońca dowodził, że Niebogata kierował się uczuciem ludzkim. Margulies dowodzi, że nie wystarcza zaparcie się i pragnienie śmierci, potrzebna jest także dobra broń i umiejętność jej użycia. Niebogata znajdował się w warunkach, które zmuszały go do poddania się. Adamow zwraca uwagę na sprzeczność wywodów prokuratora, który w sprawie torpedowca „Biedowia” oświadczył, że zrzeka się oskarżenia oficerów, skoro rozkaz wydał Rożestwinski, a w drugiej sprawie żąda ukarania podświadnych, chociaż Niebogata wydał rozkaz.

Petersburg, 18 grudnia. W Mohylewie Białoruskim odbyło się posiedzenie paździenikowców. W powiecie połockim wzmaga się agitacja przedwyborcza polskiego stronnictwa narodowo-demokratycznego i partii żydowskiej. Otwarto filię Związku prawdziwych rosyjan w ekaterynosławiu; powstanie cały szereg filij tych w gubernii kałuskiej. W Wilnie grupa rosyjska wyborców postanowiła do grupy polskiej nie zbliżać się i wybrać komitet do zbadania kwestyi przyłączenia się do innych grup narodowościowych. W Zwino- gródki kłowski otwarto filię Związku monarchicznego.

Petersburg, 18 grudnia. Na zgromadzeniu przedwyborczym zwolenników porządku prawnego uchwalono prosić Cesarza o ustanowienie wyborów na jeden dzień, o niedopuszczenie agitacji w dniu wyborów, a mianowicie komisji wyborczych według uznania jedynie tylko prezydenta miasta i o usunięcie kadetów z komisji.

Kalisz, 18 grudnia. We wsi Konarzew, w gm. Piątek, 100 ludzi uzbrojonych w kije i widły, napadło na mieszkania kozłowitów. Policja tłum rozprzeczła.

Mińsk, 18 grudnia. Dowódca wojska okręgu wileńskiego zamienił wyrok, skazujący na powieszenie: Odnogazowowi na roboty bezterminowe, Malejewowi i Fejgowi na rozstrzelanie. Wszyscy trzej byli oskarżeni o napad na pocztę.

Charków, 18 grudnia. W nocy przy rewizji w zaułku Ryżowskim, gdy policyanci zaczęli wylamywać drzwi od jednego z mieszkań, rozległy się strzały rewolwerowe, którym został raniony pomocnik komisarza cyrkulowego, Burkowski, dozorca policyjny Szewczenko, urzędnik ochrony Gromow i pięciu policyantów. Sprawcy strzałów, korzystając z zamieszania, uciekli dorożką, lecz wkrótce zostali ujęci przez policyę. Mniemają,

że jeden z ujętych jest zbiegłym aresztantem, skazanym na śmierć. Szewczenko zmarł, życie innych ranionych jest w niebezpieczeństwie.

Rostów nad Donem, 18 grudnia. Rozpoczęła się sesja odeskiego sądu wojennego w sprawie o powstanie zbrojne w Rostowie w grudniu r. z. Podświadnych 45, świadków około 200.

Sewastopol, 18 grudnia. Sąd wojenny morski w sprawie majtków z „Potemkina” skazał jednego na 4 lata robót ciężkich, a 14 na zesłanie do rot aresztańskich na różne terminy.

Sewastopol, 18 grudnia. Pali się parowiec Towarzystwa rosyjskiego „Noworosyjsk”.

Tyflis, 18 grudnia. W oczach licznej publiczności zabito dwoma strzałami z rewolweru dozorcę policyjnego.

Tyflis, 18 grudnia. Przy ulicy Weljaminowskiej w pokoju uczniów aptekarskich pękły dwie bomby. Ranionych jest dwóch ludzi.

Iruck, 18 grudnia. W Czyście znaleziono fabrykę bomb. Gotowych bomb było pięć, aresztowano zaś 12 osób.

Kazań, 18 grudnia. Okaleczony człowiek przy wybuchu bomb w domu Makarowa jest to—jak się okazało—doktor Pietrow.

Wasylków, 18 grudnia. We wsi Parchomówce obrabowano generała Gofubiewa, któremu zabrano rb. 15,000.

Londyn, 18 grudnia. Pomocnik sekretarza kolonji, lord Churchill, oświadczył w izbie posłów, że nowa konstytucja kolonii Pomarańczowej (b. rzeczpospolita Pomarańczowa) podobna będzie zupełnie do konstytucji transwańskiej. Churchill sądzi, że nowy parlament kolonii uda się zwołać w jesieni r. p. Izba niższa parlamentu składać się będzie z 38 posłów wybieranych przez obywateli, izba zaś wyższa z 11 członków przez rząd mianowanych.

Waszyngton, 18 grudnia. Prezydent Roosevelt wystosował do kongresu trzy orędzia: W pierwszym domaga się rewizji praw, dotyczących gruntów rządowych; w drugim zaleca przyjęcie projektu prawa o etacie marynarki; w trzecim zaś zdaje sprawę z podróży do międzymorza Panamskiego. Prezydent wybrał się tam umyślnie w porze dziedzistej, aby poznać kraj w warunkach najbardziej niekorzystnych. Dalej oświadcza, że teren, na którym przekopany będzie kanał, jest doskonale wybrany, oraz że prace przy kanale postępują szybko. Zarzuty, stawiane komisji budującej kanał, tudzież podświadnym jej urzędnikom są — zdaniem prezydenta — oparte na oszczerstwie.

Szanghaj, 17 grudnia. Prowincja Huan-Kiansi jest widownią wielkich rozruchów. Wojsko rządowe stoczyło z powstańcami bitwę, w której powstańcy stracili 2,000 ludzi w zabitych i ran- nych.

DZIENNE.

Petersburg, 19 grudnia. Awansowano na generałów piechoty generał-gubernatorów: kijowski, podolskiego i włościańskiego Suchomlinowa, nadbaltyckiego Meller-Zakomelskiego, wileńskiego, kowieńskiego i grodzieńskiego Krynickiego; na generał-lejtnanta ministra komunikacji Szaufasa. Awansowano na rzeczywistego radcę tajnego lejba okoliczność Dworu Tichomirowa; na radcę tajnego akademika Akademii wojenno-medycznej Subbotina; ozdobiono orderem Włodzimierza I klasy lejba-chirurga Hirsza.

Petersburg, 19 grudnia. Emir bucharski był zaproszony na śniadanie Najwyższe w pałacu carsko-ksielskim. Na śniadaniu obecnymi byli Ich Cesarskie Mości z Dziećmi, Wielcy Książęta i emir. Emir odwiedził w Pawłowsku Wielkiego Księcia Konstantego Konstantynowicza.

Petersburg, 19 grudnia. W dniu wczorajszym zamknięto pierwszy zjazd wszechrosyjski przedstawicieli handlu giełdowego i gospodarstwa rolnego. Przyjęto w ogólnych zarysach projekt nowej ustawy o zjazdach i polecono radzie obrobić go w szczegółach na następny z kolei zjazd, który postanowiono zwołać w Petersburgu w styczniu lub lutym 1908 roku.

Petersburg, 19 grudnia. Urząd do spraw stowarzyszeń pozwolił na rejestrację związku drukarzy petersburskich, mającego na celu zjednoczenie drukarzy dla obrony interesów zawodowych. Odrzucono oświadczenie komitetu partii ludowo-socjalnej stowarzyszenia „Światło”, mającego na celu badanie kwestyj społecznych, dla tego, iż podający oświadczenie robotnik, jest niepiśmiennym. Utworzone bez ustawy stowarzyszenie korporacyjne nauczycieli w elementar-

nych 4-o klasowych szkołach Petersburga, urząd postanowił rozwiązać, albowiem założyciele, służąc w instytucjach rządowych, nie wyjednali pozwolenia władzy.

Petersburg, 19 grudnia. Gubernatorowi łomżyńskiemu baronowi Korfowi, nadano order św. Anny I klasy. Wicegubernator lubelski, Skriagin, awansowany został na rzeczywistego radcę stanu.

Odessa, 19 grudnia. Na parostatk „Noworosyjski”, płynącym z Jalty do Odessy pasażerowie i załoga ocalała. Parosstatek mocno uszkodzony, wyrzucony został na ląd pod Sudakiem. Parosstatek towarzystwa rosyjskiego „Kornilow”, który wypłynął z Odessy do Aleksandryi osiadł na mieliźnie w pobliżu Smirny.

Petersburg, 19 grudnia. Prezes teatrów warszawskich, Herszelman, obdarzony został orderem św. Stanisława I klasy. Tenże sam order otrzymał prezes komitetu do spraw prasowych, Eimanski.

Petersburg, 19 grudnia. Komunikują, że z powodu imienia Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszego Cesarza general-gubernatorzy i gubernatorzy z uwiecznionych za przekroczenie postanowień obowiązujących, uwolnili z więzienia w Rewlu 7 osób, w Wezenbergu 3, w Grodzie 12; tamże skrócono terminy zamknięcia 19 osobom. W Moskwie większości uwiecznionych skrócono terminy kary, część uwolniono. W Wierchniednieprowsku uwolniono 6, w Ekaterynosławiu 74.

Petersburg, 19 grudnia. Na dzień 14 grudnia rachunki banku państwa wykazują w milionach: złota w monecie splawach i asygnatach zarządów górniczych 876; złota za granicą 303; srebra pełnej ceny 28; monety zdawkowej 19; traci na zagranicę 3. Ogółem 1229, więcej niż w roku zeszłym o 152. Biletów kredytowych w kursie 193, mniej niż w listopadzie o 36.

Kazań, 19 grudnia. Ustalono, że wybuch bomby w domu Makarowej, około ulicy Nadbrzeżnej nad Kazanką nastąpił 16 b. m. o godz. 5 wieczorem na poddaszu oficyny w mieszkaniu, zajmowanem jak przypuszczają przez Piotra Kunieczkę, przebywającego za paszportem fałszywym.

Wybuch oderwał Kunieczkę głowę i wypruł wnętrzności. Drugi jego współnik ranny w nogi i ręce wypelził na podwórze, gdzie go aresztowano i odwieziono do szpitala więziennego. Rewizję lokalu odłożono do rana wobec niebezpieczeństwa zapalenia się materiałów wybuchowych.

Na drugi dzień gubernator Striżewskij ogłosił lokal, który, jak się okazało, był laboratorium do wyrobu bomb. Wybuch nastąpił przy nabijaniu bomby. Meble i rzeczy zniszczone. Ranny jest nauczyciel z gubernii wiackiej Aleksandrem Petrowem, który pociągnięty został razem z Kunieczką do odpowiedzialności sądowej z mocy art. 129 i uciekł z nim w dniu 31 lipca z głazowskiego szpitala ziemskiego.

Policja dopatruje się związku tego wypadku

z odnalezionymi weźniej dwoma laboratoriami przyrządów wybuchowych i potajemną drukarnią na ulicy Zarzyżkowej.

Tyflis, 19 grudnia. Bombę do pokoju Dwali przyniósł uczeń Brock, poddany włoski i opuścił ją przez nieostrożność. Rozległ się silny wybuch. Brock ranny wybiegł na balkon, skąd rzucił drugą bombę w przyległy ogród, gdzie wybuchła, nie uczyniwszy nikomu szkody.

Brock usiłował zbiedz, lecz go schwytano, przyczem prosił by go zastrzelono. Przyznał się, że on przyniósł bomby, które z początku dawał ciocie do schowania, lecz ona ich nie przyjęła. Dwali ranny lekko w nogę.

Petersburg, 19 grudnia. Minister spraw wewnętrznych, Izwołskij, mianowany został ochmistrem; głównym zarządzającym kancelaryą Jego Cesarskiej Mości, Taniejew—ober-ochmistrem Najwyższego Dworu; ten ostatni przy reskrypcie. Pomocnik komendanta głównej kwatery Cesarskiej, książę Dolgorukow, awansowany został na generała piechoty z pozostawieniem przy obowiązkach general-adjutanta. Członek rady wojennej, Soltanow, obdarzony został przy Najwyższym Reskrypcie odznakami brylantowymi do orderu Aleksandra Newskiego.

Sewastopol, 19 grudnia. W dniu wczorajszym sądzono sprawę 19 majtków „Potemkina”, którzy dobrowolnie powrócili z Rumunii. Sąd wojenno-morski przyznał ich współudział w buncie na „Potemkinie”. Skazał jednego do robót ciężkich na lat 4, pozostałych do rot aresztanckich od 6 miesięcy do 2 lat.

Teheran, 19 grudnia. Szach spędził dzień zadawałajaco. Długo rozmawiał z następcą i zaprzeczył pogłoskom, jakoby nastrojony był niechęcią dla narodu i parlamentu. Opublikowano ostatnie pismo szacha do prezesa parlamentu, podkreślając niezachwiane dążenie szacha do przeprowadzenia reform dla dobra narodu oraz dowodzące że dążenie to będzie zachowane w przyszłości.

Tabela wygranych.

W 9-ym dniu ciągnięcia 5 klasy 187-ej loteryi klasycznej Królestwa Polskiego.

(Tabela nieurzędowa).

Dnia 18-go grudnia 1906 roku.

Rubli 1000	NM: 3849 17985 18158 21774 22103.
Rub. 500	NM: 1553 4863 5114 5473 10732 18131 17509
18260 19265 20218 20927 22775.	Rb 200 NM: 89 1162
1361 1388 5441 6961 8214 8802 13602 21962.	Rub. 100
NM: 386 775 1583 2935 4080 7719 11004 13065 13975	
15146 16412 16931 19316 20569 21054 21223 23495.	
Rubli 50	NM: 9 61 70 81 171 90 303 7 513 34 52
67 627 84 727 58 76 87 509 93 979 1009 51 102 60 83	
215 35 302 46 57 62 84 409 529 64 79 617 45 54 715 43	
54 69 802 12 14 26 76 77 924 46 2008 84 114 40 41 81	
95 318 37 40 45 82 418 23 80 96 99 517 52 62 65 85 681	
714 820 87 918 25 29 53 93 3002 36 38 47 53 119 279	
301 5 15 36 60 88 417 19 35 36 62 89 94 502 24 36 72	
644 66 765 81 95 809 51 58 67 83 908 36 72 999 4114	

19 81 219 326 44 45 54 449 92 514 44 57 602 22 30 36	
76 96 702 82 88 903 11 65 71 83 5095 29 192 228 82 99	
322 490 533 35 56 623 29 37 74 78 81 738 39 57 847 89	
91 98 900 32 40 9038 76 225 49 56 297 351 97 402 43	
59 65 97 511 15 41 619 40 766 836 48 86 93 911 17 98	
7077 46 180 91 214 62 63 68 82 83 549 57 66 69 80 607	
702 56 90 995 3001 92 107 39 55 73 80 330 56 81 419	
506 85 739 41 843 48 51 852 912 54 65 9082 96 118 26	
88 256 305 47 432 48 520 630 70 707 13 35 803 5 8 24	
89 81 931 59 10025 26 113 50 78 229 95 316 79 96 403	
90 54 89 505 44 53 643 78 717 83 805 16 70 98 914 78	
11014 52 91 122 24 30 54 229 340 416 22 45 544 69 661	
98 708 19 33 94 818 84 944 48 64 74 79 84 89 96 97	
12067 101 7 47 77 266 92 767 91 407 21 34 64 70 99 520	
58 99 602 66 73 733 928 54 13020 51 89 98 127 89 218	
26 33 48 304 33 43 57 439 58 88 538 38 95 605 83 91	
707 89 811 67 79 925 80 14008 74 138 77 222 53 60 339	
42 45 570 78 81 83 607 16 68 701 7 19 327 916 25 29	
46 60 63 15046 66 73 78 95 218 43 73 74 84 86 87 332	
40 46 49 56 80 82 93 451 518 56 73 607 61 66 896 914	
48 15000 23 84 121 29 55 57 241 49 50 54 55 323 23 54	
62 423 76 512 42 75 607 45 58 712 47 438 44 50 92 918	
25 38 44 56 79 17046 74 116 24 48 216 47 259 72 347 49	
52 95 417 33 35 36 70 80 98 524 66 58 77 615 62 70 744	
72 90 331 95 972 13080 81 107 13 60 96 217 20 21 301	
45 481 83 556 603 12 17 53 59 747 824 33 80 524 48 81	
15016 24 77 248 63 92 326 92 426 502 23 34 71 611 13	
739 807 79 98 911 32 84 20035 48 60 190 232 99 364 86	
422 45 55 98 508 18 25 29 39 42 603 31 39 700 43 48 65	
97 800 76 21042 159 89 205 9 12 29 63 92 309 43 46 443	
64 507 40 71 83 595 634 706 84 888 48 49 928 31 76	
22063 73 182 190 207 78 84 306 11 29 30 40 74 77 99	
434 71 81 82 93 559 65 71 98 622 60 70 74 726 59 843	
56 902 903 21 31 23025 40 43 81 185 230 59 383.	

Proszę osobiście rozmówić się ze mną.

1735—1

Dr. Jan Wisłocki.

Piotrkowska № 200.

Lecznica Zębów

M. EPSZTEIN-RIESNIK.

Plomby złote, porcelanowe i t. d.

Zęby sztuczne na złocie, kauczuku z podnieniem lub bez.

Poprawki sztucznych zębów na poczekaniu.

Konsultacja 30 kop. 1705 18

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE.

Stacji centralnej K. E. L.

Data.	Barometr sprawdzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %.	Kierunek i siła wiatru.	Uwagi.
18 XII 1 pp.	748.7	— 3.4	95	Pc 1	Z dnia 18/XII Temperatura max.—3° C.
18/XII 9 w.	751.9	— 6.0	98	Pc 1	Temperatura min.—7.6° C.
19/XII 7 r.	753.7	— 8.6	100	Pc 3	Opadu 0.2

„HYGIENA”

Piotrkowska 130. Przyjmuje zlecenia za niską opłatą. Piotrkowska 130.

Mycie szyb wystawowych, okien w domach prywatnych, w fabrykach i t. p. Froterowanie posadzek, konserwowanie linoleum specjalną masą chemiczną. Malowanie podłóg olejno. Sprzątanie mieszkań i jednorazowo mieszkań, biur i kantorów.

Zabezpieczenie mieszkań od kurzu zastosowując „PYROCHRON”.

Zapewniamy jaknajdokładniejsze wykonanie robót. 1.05-r 50

z gór Harcu pięknie splewające w dzień i przy świetle. H. Breitenstein 174-3

Drobne ogłoszenia.

AAAA. Nauczycielki z wyższem wykształceniem, obcimi językami, muzyką; freblanki z 4-ro klasowego wykształceniem, siódmie; francuzki, niemki wykształcone i bony z szczerem polecą biuro Ariet, Piotrkowska 122, parter, wejście z bramy na lewo. 2209-6-3

A. A. A. Nauczycielka posiadająca gruntownie język francuski z kilkoletnią praktyką — potrzebna. Ul. Dzielna nr. 11 m. 7. 1836—d-14

A. A. A. Kantor rekomendacyjny „Pomoc”. Przejazd 14, umieszcza bony tanie, polki i niemki, gospodynie, bufetowe, szwajcarów, to jest wszelką służbę tylko z dobrą rekomendacją. 2190—5-5

Dowód za № 16055 FIH II Łódzkiej Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego przy ul. Piotrkowskiej nr. 63, na zastaw ruchomości — zaginął. Zastrzeżenie zrobione. 2204—3-3

Do sprzedania szafa do sukien. Długa nr. 19—4. Od 12—4. 2228—2-1

Kredens tanio do sprzedania. Ul. Benedykta nr. 51 m. 13. 2221-3-2

Kantor służący, Piotrkowska 92, w podwórzu ma do umieszczenia różną służbę domową. 2208—6-3

Leonard Suchowski, korektor fortepianów, przyjmuje strojenia i reperacje. Piotrkowska 163. 2177—3sp-3

Młoda osoba inteligentna z dobrem wychowaniem i wykształceniem z szczerem poszukuje się do dzieci. Ul. Pusta nr. 12, M. Kuk. 2226—3sc-1

Masło dobrego solonego 8 pudów w fałdach do sprzedania. Nawrot 32 m. 8 2214—4-2

Młody człowiek z trzyletnią praktyką w handlu win i kolonialnym — poszukuje zajęcia. Wiadomość w Administracji „Rozwoju”. 2219—3-2

Nauczyciel domowy, matematyk, udziela lekcji. Juliusza 11, M. Drabarek. 22205—4-3

Na święta drobny bity oraz masło w różnych gatunkach na składzie. Piotrkowska 117 2224—4-1

Obiady prywatne, higieniczne po 50 kop. Ulica Nawrot 8, Plichowska. 2128—408-27

Pracownia sztucznych zębów Bolesławy Juszcakiewicz, Piotrkowska 94. 2127—6-6

Poszukuję od N. Roku 3 albo 4 pokoi umeblowanych z kuchnią. Oferty dla „W. Mielnickiego” proszę składać w kantorze „Kuryera Łódzkiego”. 2216-2-2

Skrzypce za 5 i 20 rb. do sprzedania. Średnia 21 — 13. 2210-3-3

Sklep do sprzedania w dobrym punkcie. Wiadomość w Administracji „Rozwoju”. 2212—3-3

Skrzypce włoskie sprzedam tanio. Skład instrumentów muzycznych, Dzielna 7. 2206-3sp2

Udziela lekcji przeważnie rosyjskiego i matematyki, niedawno przybyły z Cesarstwa młody nauczyciel. Piotrkowska 45, sklep Perłowa. 2180—5-3

Uczeń szkoły handlowej klas wyższych poszukuje korepetycji i przyspasania do szkół za umiarkowanym wynagrodzeniem. Uprasza się składać oferty w „Rozwoju” dla Wacł. G. 2130—d-10

Ukończywszy 7 kl. Polską Szkołę Handlową w Łodzi poszukuje korepetycji za skromnem wynagrodzeniem. Ul. Główna nr. 38 m. 14. 2670—d-9

Wynajem pianin i fortepianów. Piotrkowska 131, Franciszek Jaskiewicz. 2203—3-3

Zaginęła książeczka legitymacyjna na imię Stanisława Nowickiego, wydana z magistratu m. Łodzi. 2213—3-3

Z powodu natychmiastowego wyjazdu do sprzedania magię w dobrym punkcie egzystujące od lat kilkunastu. Utrzymanie zapewnione Benedykta nr. 20. 2215—3-3

Zaginął paszport na imię Wacława Nagórskiego, wydany z gminy Grocholice. 2227—3-1

Zdrowa dziewczynka jednoroczna ochrzczona chce oddać na własność. Wiadomość ulica Benedykta nr. 14, u stróża. 2223—5-1

Zaginął weksel in blanco na 500 rb., podpisany przez Stanisława Szwidzkiego w polskim języku. Łaskawy znalazca raczy złożyć w Administracji „Rozwoju”. 2225—3-1

Nagrodzony na wystawie Hygieniczno-Spożywczej w Łodzi medalem złotym

Główny Skład win

E. SZYKIERA

w Łodzi, Nowomiejska № 13,

Poleca Sz. Publiczności ogromny wybór

Win Węgierskich,

jak również prawdziwą kapkę węgierską, win reńskich, bordoskich, hiszpańskich i rosyjskich z różnych lat, w najlepszych gatunkach, w butelkach i beczkach. Wina węgierskie na żądanie klientów mogą być sprowadzane w beczkach bezpośrednio z moich składów w Madzie na Węgrzech. Równocześnie polecam w wielkim wyborze różne krajowe i zagraniczne wódki, likiery, koniaki pierwszorzędnych firm. Z powodu bezpośrednich stosunków **ceny najniższe.**

Upraszam Sz. Publiczność, ażeby w celu uniknięcia fałszerstw, zwracała uwagę na moje etykiety i marki.

Sprzedaż detaliczna i hurtowa.

1777-3-1

Duży zapas odstających win butelkowych.

Telefonu nr. 806.

Telefonu nr. 806.

PRZEGŁĄD FILOZOFICZNY

(X rok wydawnictwa)

Pismo, mające zapewnić współpracownikowi wszystkich wybitniejszych pracowników na polu filozofii, stawia sobie za zadanie: dawać wyraz oryginalnej polskiej myśli filozoficznej i odzwierciedlać ruch filozoficzny za granicą.

Nowi prenumeratorzy, którzy **Premium wyjątkowe** nadesłali całoroczną prenumeratę na rok 1907, otrzymają **sześć książek**

z których każda poświęcona jest jednej materii w opracowaniu kilku autorów, a mianowicie:

Co to jest filozofia?

Herbert Spencer.

Immanuel Kant (dwa tomy).

Przyczynowość

Metoda w etyce.

W razie wyczerpania tomu, poświęconego **Spencerowi**, nowy prenumerator otrzyma tom poświęcony **Energie**. — Premium jest do odebrania w redakcji. Koszt przesyłki premium na prowincję wynosi rub. 1 kop. 50.

„Przegląd Filozoficzny” kosztuje rocznie:

w Warszawie rb. 4, z przesyłką pocztową rb. 5. Zeszyt pojedynczy rb. 1 kop. 50.

Adres Redakcji: Warszawa, ul. Nowogrodzka 40. Telef. 16962.

Redakcja otwarta od godz. 5 do 7 wiecz.

1736-3-

Redaktor i wydawca: Dr. Władysław Weryho.

Dla Panów!

4³/₄

rubla kosztują spodnie zimowe z dobrego kamgaru. Palto zimowe na wełnianej wacie rb. 18. Garnitur marynarkowy z dobrego szewiotu rb. 12. Kurtka z czysto wełnianego grubego materiału rb. 9.50. Modna kolorowa kamizelka rb. 3.50. Kołnierzyk karakulowy do przypięcia rubli 10.— Wielki wybór ubrań uczniowskich i dzieciennych po niskich cenach w oddziale męskim u

Emila Schmechla

Łódź, Piotrkowska 98.

1755-d

Warszawa, Marszałkowska 130.

Dla Pań!

Plusz^{owe}

zakłady na wełnianej wacie od rubli 22.—. Kostiumy angielskie najnowszych fasonów od rubli 12. Palto angielskie od rub. 13. Spódniczki angielskie od rubli 4.50. Futrzane kołnierze od rubli 2.50. Duży wybór bluzek damskich od rb. 2.50 w oddziale damskim u

Dr. JELNICKI

ul. Andrzeja 7.

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.

Od 8—10 rano, 5—8 po poł., w niedziele i święta 9—12 rano. 1433-r-52

Dr. S. Kantor

Choroby skórne i weneryczne
ul. Krótka № 4

przyjmuje od 8—2 p. p. 16—9 wiecz.,
panie od 5—6 p. p. 195-36

Dr. A. Groszlik

powrócił

ul. Zielona № 5,

Choroby skórne, weneryczne i dróg moczowych.

Od 8¹/₂—11¹/₂ r., 6—8 wiecz., panie 5—6 po południu. W niedziele i święta 9 r. do 1 po poł. 1608-d-49

Choroby weneryczne, moczopłciowe i skórne

Dr. St. LEWKOWICZ

Zachodnia № 33

(obok lombardu akcyjnego)

Dla panów od 9—1 i od 6—9, dla dam od 5—6 po poł. W niedziele od 9—1 i od 3—6 po poł. 1141r72

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11

Choroby dróg moczowych, skórne i weneryczne.

Przyjmuje od g. 8¹/₂—1 rano i od 5—8, panie od 4—5. 1070-r-98

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne
Nawrot Nr. 2.

Przyjmuje od 8—11 i do 6—8 po połud. panie od 5—6 632r167

Gabinet lekarski dla chorych

WENERYCZNYCH I SKÓRNYCH

Dr. B. Margulies

Piotrkowska 115.

Przyjmuje od 10—1 i od 5—8 wiecz.; w niedz. i święta od 10—1 i od 5—6¹/₂ w. Porada 50 kop. 486-r-81

Dr. I. Birenzweig

powrócił

choroby weneryczne i skórne
godziny przył. 11—1 i 3—7.

Spacerowa (Promenada) nr. 3. 695-r-108

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne
Andrzeja 13.

Przyjmuje rano od 9 do 10 g. i od 4—8 wiecz. W niedziele i święta od g. 10 do 1 po południu. 507-d-367

Dr. L. Prybalski

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.

Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 6—8 w., panie od 5—6 popoł., w niedziele od 9—1 r. i od 3—6 popoł. 1420r262

Ulica Południowa Nr. 2.

Dr. Mittelstaedt

Choroby wewnętrzne i nerwowe,
mieszka obecnie przy 1429

Piotrkowskiej № 200.

Przyjmuje od 8—9¹/₂ r. i od 4¹/₂—6¹/₂ pp.

Dr. H. Rosenthal

Choroby wewnętrzne i dziecięce
(sp. gorączkowe, zakaźne)

Konstantynowska 7. 1415-r-31

Godziny przyjęć od 9—10 i od 5—7-ej.

Dr. Kazimierz Brzozowski

Akuszerya i choroby kobiece
przeprowadził się na

ul. Piotrkowską № 87.

Telefonu nr. 186. 1040-12-12

Pokój od ulicy

elegancko umeblowany z całodziennym utrzymaniem zaraz do wynajęcia. Włodowska 86 m. 15, vis à vis parku Mikołajewskiego. 1715-3-3

Zakład Leczniczy

Chirurgiczno-Ginekologiczny

w Łodzi, ul. Południowa № 19.

Pokoje pojedyncze i wspólne. Całodzienne utrzymanie wraz z leczeniem 2—5 rb. dziennie. Porady w ambulatorium kop. 50. Lekarze ordynujący: chirurg **Dr. med. Kruscha**, ginekolog: **Kasowry Jasinski, Kaufman.**

Lekcyi muzyki

na fortepianie udziela nauczycielka z dyplomem konserwatorium berlińskiego Klindworth-Scharwenka. Wiktoria Majewicz, Południowa nr. 6 m. 9. 1688-3-3

PRACOWNIA SUKIEŃ DAMSKICH I DZIECIENNYCH

pod firmą

Witajcie

zajmuje się wykonaniem wszelkich robót, wchodzących w zakres krawiectwa damskiego. Ceny umiarkowane. 1684-6-6

Adr. ul. GŁÓWNA 52 m. 3 w Łodzi

A. WANACH.

Bakalie mieszane.

M. Sprzączkowski

Łódź, Piotrkowska № 54

POLECA NA NADCHODZĄCE ŚWIĘTA:

Wina Węgierskie, Francuskie, Hiszpańskie, Reńskie, Szampańskie, Koniaki, Likieri, wódki zagraniczne i krajowe, towary kolonialne i delikatesy, Kawior Astrachański gruboziarnisty bez soli, oraz Herbatę świeżych zbiorów firmy

„Piotr Orłowski”,

której jestem jedynym reprezentantem na Królestwo Polskie.

Zamówienia przyjmują się telefonem Nr. 529.

Pierniki krajowe i toruńskie Weesego w wielkim wyborze.

1737-3-3

Koniaki kuracyjne.

Koniaki kuracyjne.

Kupować tylko powszechnie znane

petersburskie gumowe kalosze

z trójkątnym znakiem na podeszwach, które można nabywać po cenach niskich

W St. Petersburgskim magazynie
Mechanicznego Obuwia

PIOTRKOWSKA 53.

Tylko

z trójkątnym znakiem

na podeszwach są znane ze swej dobroci i wytrzymałości prawdziwe **Kalosze petersburskie.**

1745

Fosfatyna Fallera, przyjemny pokarm najodpowiedniejszy dla dzieci od 6 miesięcy do 10 lat, zwłaszcza w czasie odłączania od piersi i w okresie rośnięcia. Ułatwia ząbkowanie i zapewnia prawidłowy rozwój kości. Sprzedawca w składach aptecznych i aptekach. Ostrzegamy przed naśladowcami.

1367-24-23

Obiady gospodarskie

zdrowe, na świeżym maśle. Mikołajewska № 35, parter. 1764-6-2

Instytut Minerva

Zürich, Szwajcarya

Specjalna szkoła w celu przygotowania do politechniki, uniwersytetu i na patent z dojrzałości. Wykłady w klasach lub oddzielnie. Winiki doskonałe. Referencje. 1679-8-6

Do wynajęcia od 1 stycznia

pokój umeblowany

z oddzielnym wejściem na I piętro. Mikołajewska nr. 39 m. 10. 1791-3-3

Rb. 25,000

poszukuje się na pierwszy numer hipoteki domu w środku miasta. Oferty pod „Hypoteka” złożyć w Administracji „Rozwoju”.

1766-3-3

Pożyczam pieniądze pp. oficerom, osobom urzędującym, przemysłowcom itp. na dogodnych warunkach, jak również na kupno ziemi. Richard Oppenheimer, Berlin O 34, Libauerstrasse 4, Bank

1722-3-2

!!!TANDETA!!!

Nie warto kupować gotowej garderoby damskiej.

Polecamy magazyn kostymów spacerowych, okryć, futer damskich Drabikowskiego. Piotrkowska № 163. Roboty wykonywane z własnych i powierzonych materiałów, stosując się ściśle do mody. Ceny przystępne. 1689-6-6

Pracownia Gorsetów

dawniej Mikołajewska 53

NATALII KEDZERSKIEJ

przyjmuje obstalunki i reperacje.

1675 Piotrkowska 115 m. 6.

Magazyn warszawski

sukien, bluzek, okryć gotowych, bluzki od rb. 2, spódniczki angielskie od rb. 4; Przyjmuje suknie, bluzki do roboty. Andrzejka nr. 1 m. 11, pierwsze piętro, W. Baczynski. 1754-3-3

LIST LEKARZA

3 maja 1906 r. (wysiąg):
„Za Pański „Lain” serdecznie dziękuję; po użyciu 3 słoików ekzema na twarzy przeszła, upłynął już tydzień, jak myje twarz wodą z mydłem, i maszczę więcej nie używam”. „Buzaki”. Recepta za wiarogodność listów, oryginały są u mnie do obejrzenia S. Rontgen.
„Lain” jest to zadziwiający środek, prędko i skutecznie leczący.

ERZEM, LISZAJE WYSYPKI.

rany, pryszcze, brodawki, oparzenia itd. Świedzenie i ból ustępują momentalnie. Cena rb. 1 kop. 50 f. Rosent, Petersburg, ul. Łazarska № 26 25. Wysyłam za załączeniem. D. nabywa w aptekach i składach aptekarskich.

1735-6-2

KASZEL UPORCZYWY, KATAR ZANIĘBANY, NIEŻYT OSKRZELI, KATAR, POZOSTAŁOŚĆ PO INFLUENZY
BYWAJĄ USUWANE DZIĘKI UŻYCIU
KAPSULEK COGNET
Jest to lek znakomity przeciwko wszystkim
CHOROBOM PEŁONYM
PARYŻ, Rue de Saintonge, 43 i wszystkie apteki.

1747-8-2

Główny skład:

Fr. Karpiński, Warszawa, Elektoralna 35, telefonu 600.